

ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยส่วนตัว การสนับสนุนทางสังคม กับการเผชิญภาวะเครียด
ของครอบครัวผู้ป่วยจิตเภทผู้ใหญ่

พ.ต.ท.หญิง บัทยา ทัพเสวีผไท

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

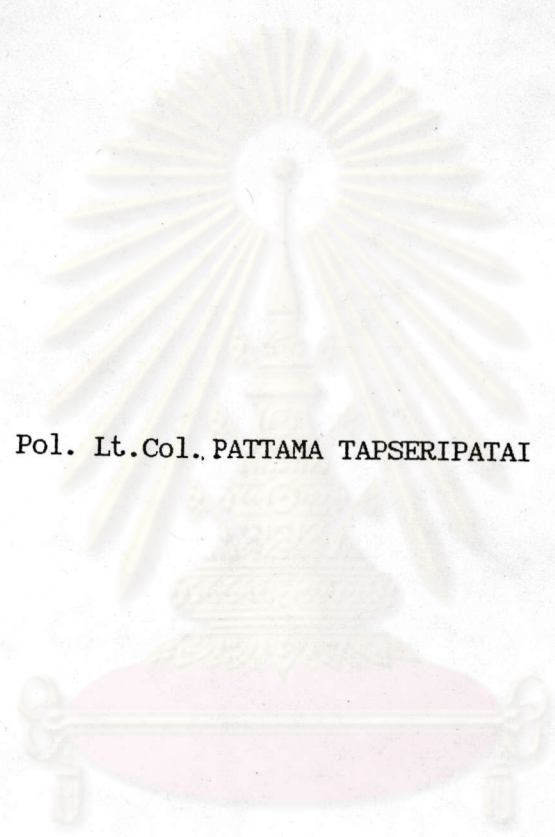
พ.ศ. 2534

ISBN 974 - 579 - 004 - 4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017353; 11788245x

RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, SOCIAL SUPPORT, AND COPING RESPONSES
OF ADULT SCHIZOPHRENIA PATIENT'S FAMILY

Pol. Lt.Col. PATTAMA TAPSERIPATAI

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Nursing Administration Program

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974 - 579 - 004 - 4

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนตัว การสนับสนุนทางสังคมกับ

โดย

การเผชิญภาวะเครียดของครอบครัวผู้ป่วยจิตเภทผู้ใหญ่

ภาควิชา

พ.ศ.ท.หญิง บัทยา ทักษะไฟฟ้า

อาจารย์ที่ปรึกษา

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

[Signature] คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Signature] ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสัตย์)

[Signature] กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์)

[Signature] กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิเรก ศรีสุข)

พ.ศ.ท.หญิง ปัทมา กัทเสรีโท : ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนตัวกับการสนับสนุนทางสังคมกับการเผชิญภาวะเครียดของครอบครัวผู้ป่วยจิตเภทผู้ใหญ่ (RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, SOCIAL SUPPORT, AND COPING RESPONSES OF ADULT SCHIZOPHRENIA PATIENT'S FAMILY) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์, 143 หน้า, ISBN 974-579-004-4.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยบรรยายเชิงสหสัมพันธ์ เพื่อศึกษาการเผชิญภาวะเครียดของครอบครัวผู้ป่วยจิตเภทผู้ใหญ่ และกลุ่มตัวหายากร่วมกันพยากรณ์การเผชิญภาวะเครียดของครอบครัวผู้ป่วยจิตเภทผู้ใหญ่ ตัวแปรที่ศึกษาคือ เพศ อายุ การศึกษา ลักษณะครอบครัว จำนวนปีที่เจ็บป่วย ขนาดของเครือข่ายทางสังคม ลักษณะความสัมพันธ์ของเครือข่าย ระยะเวลาที่รู้จักกัน และการสนับสนุนทางสังคม

ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. การเผชิญภาวะเครียดของครอบครัวผู้ป่วยจิตเภทผู้ใหญ่ ทั้งโดยส่วนรวมและรายมิติมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

2. การเผชิญภาวะเครียดของครอบครัวผู้ป่วยจิตเภทผู้ใหญ่ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการสนับสนุนทางสังคม ระดับการศึกษา ขนาดเครือข่ายทางสังคม ลักษณะความสัมพันธ์ในเครือข่าย ($R = .526, .211, .252, .235$) และมีความสัมพันธ์ทางลบในระดับต่ำกับจำนวนปีที่เจ็บป่วย ($R = -.237$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

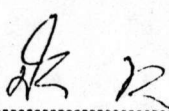
3. ตัวหายากร่วมกันพยากรณ์การเผชิญภาวะเครียดของครอบครัวผู้ป่วยจิตเภทผู้ใหญ่ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ จำนวนปีที่เจ็บป่วย และการสนับสนุนทางสังคม ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ระดับการศึกษาและเพศ โดยมีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ .6090 ($R = .6090$) และร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 37.09 ($R^2 = .1785$).

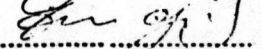

ภาควิชา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล

ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อผู้ผลิต ทอเล ทอ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาช่วย

POL.LT.COL. PATTAMA TAPSERIPATAI : RELATIONSHIPS BETWEEN PERSONAL FACTORS, SOCIAL SUPPORT, AND COPING RESPONSES OF ADULT SCHIZOPHRENIA PATIENT'S FAMILY. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. JINTANA YUNIBHAND, Ph.D., 143 PP. ISBN 974-579-004-4.

This correlational study was designed to investigate the factors related to coping responses of adult schizophrenia patient's family and to search for factors that would be able to predict coping responses of adult schizophrenia patient's family. These factors were sex, age, educational level, type of family, duration of illness, size of social network, type of relation in network, duration of relation in network and social support.

Major findings were as followed:

1. Coping responses of adult schizophrenia patient's family was in the medium level.

2. Coping responses of adult schizophrenia patient's family was positively related at the .01 level to social support, educational level, size of social network, type of relation in network ($r = .526, .211, .252, .235$) and was negatively related at the .01 level to duration of illness. ($r = -.237$)

3. Duration of illness and social support were able to predict coping responses of schizophrenia's patient family at the .01 level, educational level, and sex, at .05 level, and coefficient of multiple correlation was .6090 ($R = .6090$) with the estimated coefficient of determination was 37.09 percent ($R^2 = .1785$).

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล

ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อผู้สอบ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่อคณาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้ให้คำแนะนำ ข้อคิด และกำลังใจ รวมทั้งให้ความช่วยเหลือเอาใจใส่ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ศรีสุขุโข ให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถิติวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ทั้ง 2 ท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบ แก้ไขเครื่องมือและให้คำแนะนำต่าง ๆ รวมทั้งผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพระยา และโรงพยาบาลศรีษัฏญา และเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งคุณจุฬารัตน์ วิเชษฐ์รัตน์ ที่ช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

และท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา รวมทั้ง คุณลำเรียง ทับเสริ้วไท และ ด.ช. สืบสกุล ทับเสริ้วไท ที่คอยให้ความช่วยเหลือทั้งด้านกำลังใจ กำลังใจ ตลอดจนทุนทรัพย์ จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

พ.ต.ท.หญิง ปัทมา ทับเสริ้วไท

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
แนวเหตุผลและสมมุติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	10
2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	48
ประชากรและตัวอย่างประชากร.....	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	50
การเก็บรวบรวมเครื่องมือ.....	53
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
5. สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล.....	103
สรุปผลการวิจัย.....	103
อภิปรายผลการวิจัย.....	112
ข้อเสนอแนะ.....	117
บรรณานุกรม.....	119

สารบัญ (ต่อ)

ภาคผนวก	หน้า
ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	127
ข. สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	129
ค. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	135
ประวัติผู้วิจัย.....	143

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนของกลุ่มตัวอย่างประชากร.....	49
2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นครอบครัวของผู้ป่วยจิตเภท จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพสมรส ความสัมพันธ์กับผู้ป่วย สถานภาพอาชีพ รายได้ ระยะเวลาเจ็บป่วย.....	61
3	จำนวน ร้อยละ นิสัย ค่าเฉลี่ย และค่าที่มากที่สุด ของโครงสร้างเครือข่าย ทางสังคมของครอบครัวผู้ป่วยจิตเภทผู้ใหญ่.....	65
4	จำนวนร้อยละของเครือข่ายทางสังคมของครอบครัวผู้ป่วยจิตเภทผู้ใหญ่.....	67
5	จำนวนและร้อยละของเครือข่ายทางสังคมที่ให้การสนับสนุนทางสังคมกับ ครอบครัวผู้ป่วยจิตเภท.....	68
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการได้รับการสนับสนุนทาง สังคมของครอบครัวผู้ป่วยจิตเภทผู้ใหญ่ โดยส่วนรวมและรายด้าน.....	69
7	จำนวนและร้อยละของการได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเครือข่ายทางสังคม ของครอบครัวผู้ป่วยจิตเภทผู้ใหญ่ จำแนกตามระดับของการได้รับการสนับสนุน ทางสังคมของครอบครัวผู้ป่วยจิตเภทผู้ใหญ่.....	70
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการเผชิญภาวะเครียดมิติที่ 1 ให้ การรักษาบุรุษภานภายในครอบครัวของครอบครัวผู้ป่วยจิตเภทผู้ใหญ่ โดยเรียง ลำดับตามคะแนนเฉลี่ย.....	71
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการเผชิญภาวะเครียดมิติที่ 1 ให้ การรักษาความมั่นคงทางจิตใจของครอบครัวผู้ป่วยจิตเภทผู้ใหญ่ โดยเรียงลำดับ ตามคะแนนเฉลี่ย.....	74
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการเผชิญภาวะเครียดมิติที่ 1 ให้ การเข้าใจการเจ็บป่วยของครอบครัวผู้ป่วยจิตเภทผู้ใหญ่ โดยเรียงลำดับตาม คะแนนเฉลี่ย.....	76
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการเผชิญภาวะเครียดของ ครอบครัวผู้ป่วยจิตเภทผู้ใหญ่ จำแนกเป็นรายด้าน.....	78

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
12	จำนวนและร้อยละการเผชิญภาวะเครียดของครอบครัวผู้ป่วยจิตเภทผู้ใหญ่ ตามระดับของการเผชิญภาวะเครียด..... 79
13	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์กับตัวพยากรณ์ และตัวพยากรณ์ ของครอบครัวผู้ป่วยจิตเภทผู้ใหญ่..... 80
14	วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการเลือกตัวแปรในการพยากรณ์การเผชิญ ภาวะเครียดของครอบครัวผู้ป่วยจิตเภทผู้ใหญ่..... 83
15	วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการเลือกตัวแปรในการพยากรณ์การเผชิญภาวะเครียด มิติที่เน้นการรักษาบุรณภาพภายในครอบครัวของผู้ป่วยจิตเภทผู้ใหญ่ 84
16	วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการเลือกตัวแปรในการพยากรณ์การเผชิญภาวะเครียด มิติที่เน้นการรักษาความมั่นคงทางจิตใจของครอบครัวผู้ป่วยจิตเภทผู้ใหญ่ 85
17	วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการเลือกตัวแปรในการพยากรณ์การเผชิญภาวะเครียด มิติที่เน้นการเข้าใจการเจ็บป่วยของครอบครัวผู้ป่วยจิตเภทผู้ใหญ่ 86
18	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R^2) ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ที่ได้รับการ คัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอย ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) และทดสอบความมี นัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 Change) ในการพยากรณ์การเผชิญ ภาวะเครียดของครอบครัวผู้ป่วยจิตเภทผู้ใหญ่ 87
19	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปแบบอันดับ (b) และคะแนนมาตรฐาน (B) ทดสอบความมีนัยสำคัญของ b และแสดงสมการถดถอยพหุคูณที่ใช้พยากรณ์ การ เผชิญภาวะเครียดของครอบครัวผู้ป่วยจิตเภทผู้ใหญ่ 89
20	แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ที่ได้รับการ คัดเลือกเข้าสู่สมการถดถอย ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) และทดสอบความมี นัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 Change) ในการพยากรณ์การเผชิญ ภาวะเครียดมิติที่เน้นการรักษาบุรณภาพภายในครอบครัวผู้ป่วยจิตเภทผู้ใหญ่ .. 91

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	รูปแบบการเผชิญภาวะเครียดของครอบครัว.....	34
2	กรอบแนวคิด.....	47

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย